

สถานการณ์ทั่วโลก ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

พญ.กฤษมา ชูศิลป์

Global Breastfeeding Situations

Thai Breastfeeding Center Foundation 2012

การรณรงค์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ขององค์การอนามัยโลก

- หลักเกณฑ์การตลาดผลิตภัณฑ์อาหารทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. 2524
- เครือข่ายองค์กรเอกชนปกป้องทารกจากการใช้ผลิตภัณฑ์อาหารทารกและเด็กเล็ก
- โครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่ลูก พ.ศ. 2535
- กำหนดการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือน แรกหลังเกิด พ.ศ. 2544
- หลักเกณฑ์ระดับโลกของโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่ลูกระดับประเทศ พ.ศ. 2549

คำจำกัดความ อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ระดับโลก

- **การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว**

หมายถึง การให้เฉพาะนมแม่อย่างเดียว โดยไม่ให้น้ำ ของเหลว
นมผสมและอาหารอื่น ยกเว้นยา

- **การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่**

หมายถึง การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ไม่แยกประเภท หรือเคยเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

- **การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นหลัก**

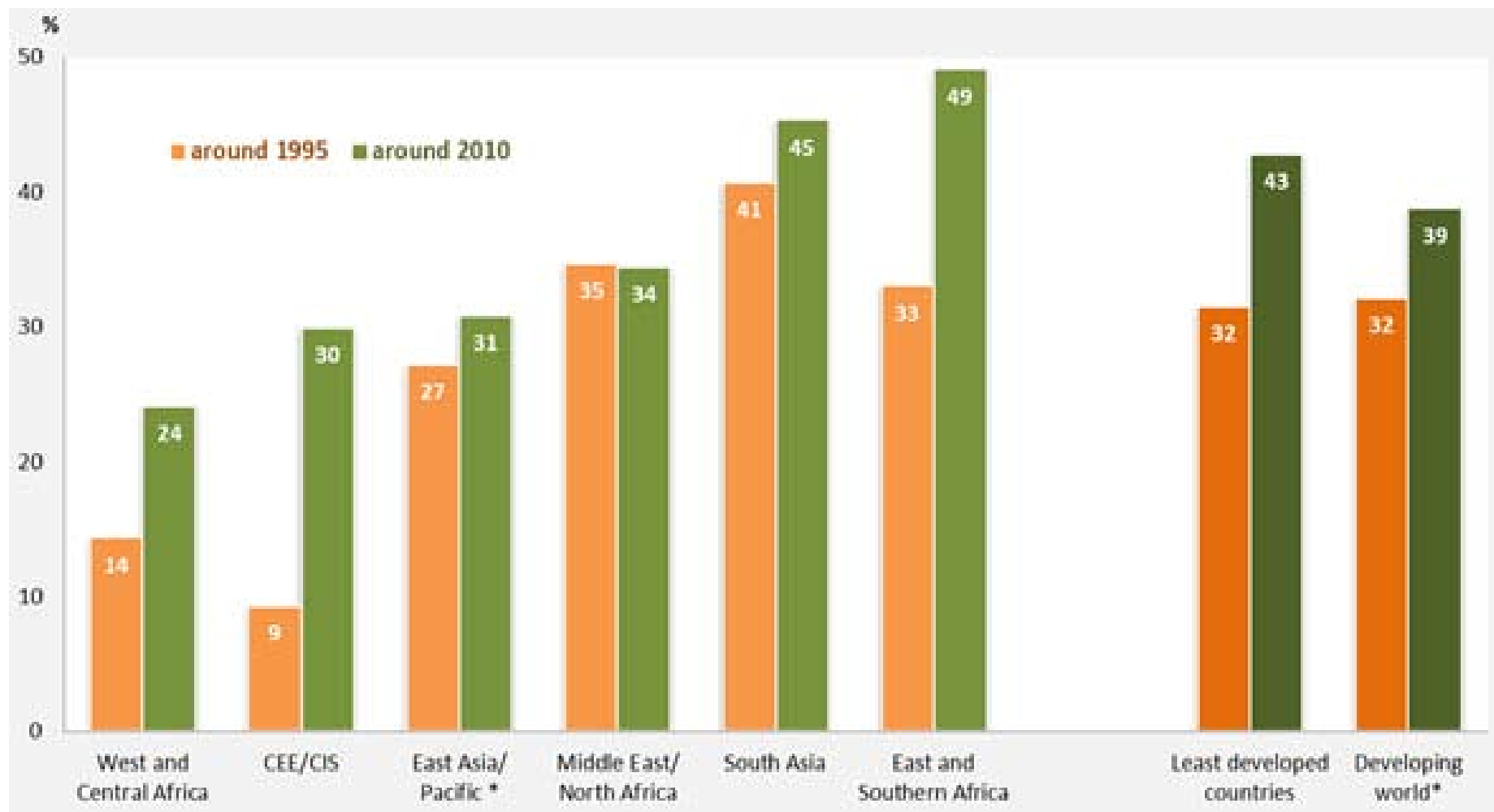
หมายถึง การให้นมแม่ร่วมกับน้ำหรือเครื่องดื่มที่ไม่ใช่นมผสมหรืออาหาร

- **การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่บางส่วน**

หมายถึง การให้นมแม่ร่วมกับนมผสมและหรืออาหารอื่น

สัดส่วนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในทารกอายุ < 6 เดือน ระดับภูมิภาคของโลก ระหว่าง พ.ศ. 2538 - 2553

อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จาก องค์การอนามัยโลก พ.ศ. 2550

อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยุโรปเพิ่มขึ้นมาก

- ร้อยละ 22 เป็นร้อยละ30 ในประเทศแถบทะเลทรายสะฮารา
- ร้อยละ 10 เป็นร้อยละ19 ในประเทศแถบยุโรป
- ร้อยละ 45 ในประเทศแถบเอเชียใต้
- ร้อยละ 43 ในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียแปซิฟิก
- และยังคงเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร้อยละ 39 ถึงอายุ 20-23 เดือน

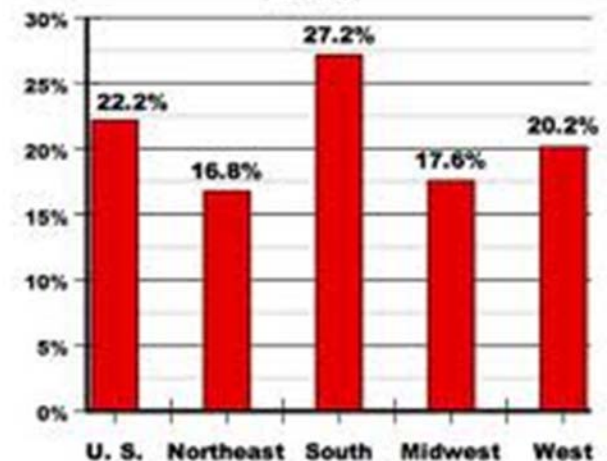

ผลลัพธ์การส่งเสริมโครงการ โรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่ลูก

- เพิ่มอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว
 - ร้อยละ 1.54 ในทารกอายุน้อยกว่า 2 เดือน
 - ร้อยละ 1.11 ในทารกอายุน้อยกว่า 6 เดือน
 - อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.001$)
- อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวสูงสุดตามระดับรายได้ของกลุ่มประเทศ
 - ร้อยละ 40.8 ในรายได้ต่ำ
 - ร้อยละ 32.1 ในรายได้ปานกลางค่อนข้างน้อย
 - ร้อยละ 29.1 ในรายได้ปานกลางค่อนข้างสูง และ
 - ร้อยละ 12.1 ในรายได้สูง

Rural Child Poverty Rates by Region
2006

Source: Carsey Institute; U.S. Census

อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ระดับประเทศ

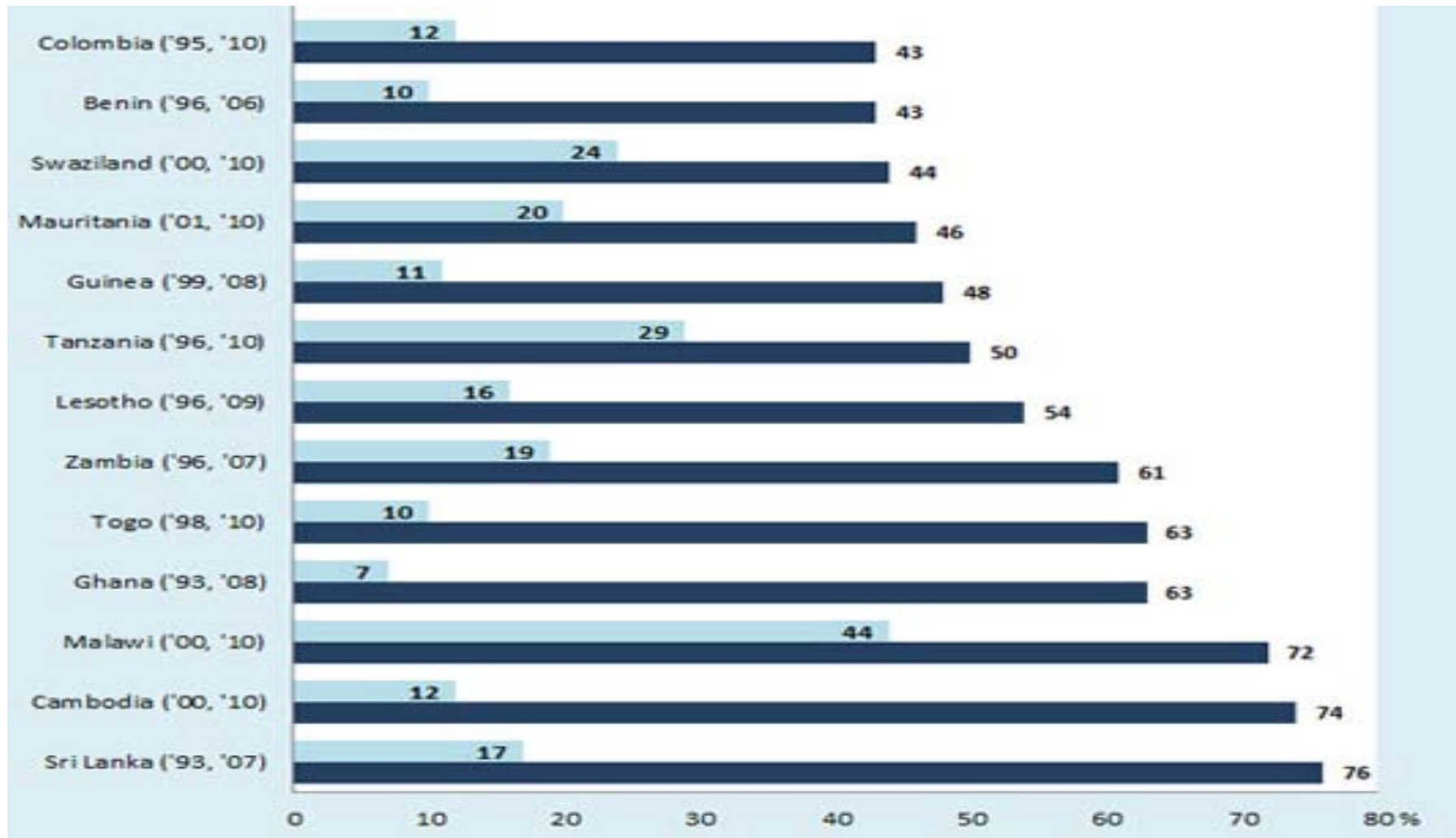
- ประเทศรวันดาที่มีอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวกว่า 4 เดือนและ 6 เดือนสูงที่สุดในโลก
- รายงานอัตราเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวกว่า 4 เดือนสูงสุด 5 อันดับแรกในโลกได้แก่
 - Rwanda (94.4) Kiribati (94.4)
 - Madagascar (77.1) Benin (76.9)
 - China (76.7)
- มีอัตราเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวกว่า 6 เดือนสูงสุด 5 อันดับแรกได้แก่
 - Rwanda (88.4) Kiribati (80.0)
 - Benin (70.1) Madagascar (67.2)
 - Korea, North (65.1)

สัดส่วนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในทารกอายุ<6 เดือน ใน 24 ประเทศของโลกระหว่าง พ.ศ. 2538 - 2553

สัดส่วนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในทารกอายุ < 6 เดือน ใน 24 ประเทศของโลก ระหว่าง พ.ศ . 2538 - 2553

ค่าเฉลี่ย 5 ตัวชี้วัดของ 33 ประเทศ การให้อาหารทารกและเด็กเล็ก

World Breastfeeding Trend Initiative

ตัวชี้วัด	ค่าเฉลี่ย
อัตราการเริ่มต้นการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ชั่วโมงแรก (28 /33 ประเทศ)	51.2%
อัตราการให้อาหารตามวัย (30 /33 ประเทศ)	46.0%
ค่าศูนย์กลางระยะเวลา (เดือน) การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (28 /33 ประเทศ)	18.6
อัตราการเลี้ยงด้วยนมขวด (25 /33)	31.0%
อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน (30/33 ประเทศ)	67.7%

รายงานสถิติการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของ องค์การอนามัยโลก พ.ศ. 2549 - 2554

ประเทศในแถบ	นมแม่อย่าง เดียว 6 ด	อาหารตามวัย อายุ 6-8 ด	ยังได้นมแม่ อายุ 12-15 ด	ยังได้นมแม่ อายุ 20-23 ด
ทวีปอาฟริกา	34	66	86	44
เขตซ้าฮาราน	35	69	88	46
อาฟริกาใต้/ ตะวันออก	49	81	89	54
ทวีปเอเชีย	38	55	72	69
เอเชียใต้	45	56	87	76
เอเชียตะวันออก-แปซิฟิก	29	54	51	-

รายงานสถิติการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของ องค์การอนามัยโลก พ.ศ.2549 – 2554

ประเทศในแถบ	นมแม่อย่าง เดียว 6 ด	อาหารตามวัย อายุ 6-8 ด	ยังได้นมแม่ อายุ 12-15 ด	ยังได้นมแม่ อายุ 20-23 ด
ลาตินอเมริกา	42	71	59	53
เขตเศรษฐกิจ ยุโรป	30	55	59	22
ประเทศกำลัง พัฒนา	37	60	75	56
ประเทศที่ พัฒนาน้อย	42	68	90	61
ระดับโลก	37	60	74	55

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทวีปเอเชีย

พ.ศ. 2549 – 2554

ประเทศในแถบ	นมแม่อย่าง เดียว 6 ด	อาหารตามวัย อายุ 6-8 ด	ยังได้นมแม่ อายุ 12-15 ด	ยังได้นมแม่ อายุ 20-23 ด
Bhutan	49	67	93	66
Bangladesh	43	74		
Cambodia	74	82	83	43
China	28	43	37	
Philippines	34	58	58	34
Thailand	15			
Asia	38	55	72	69

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในประเทศกำลังพัฒนา

- ประเทศรวันดาที่มีอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว
ทั้ง 4 เดือน และ 6 เดือนสูงที่สุดในโลก
- เมื่ออายุ 20-23 เดือนทารกชาวรวันดา ร้อยละ 77
ยังคงเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร่วมกับอาหารอื่น เช่นเดียวกับทารก
ในประเทศบังคลาเทศ เนปาลและBurkina Faso
- ประเทศแถบอาฟริกา เช่น ประเทศ Zambia มีอัตราการเลี้ยงลูก
ด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวอายุ 4 เดือนแรกดีขึ้นช่วง พ.ศ. 2535-
พ.ศ. 2539 (ร้อยละ 13 เป็นร้อยละ 23)
- ในช่วง พ.ศ. 2539- 2549 ประเทศในแถบทะเลทรายสะฮารา มี
อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวดีขึ้นมาก
(ร้อยละ 22 เป็นร้อยละ 30)

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในประเทศกำลังพัฒนา

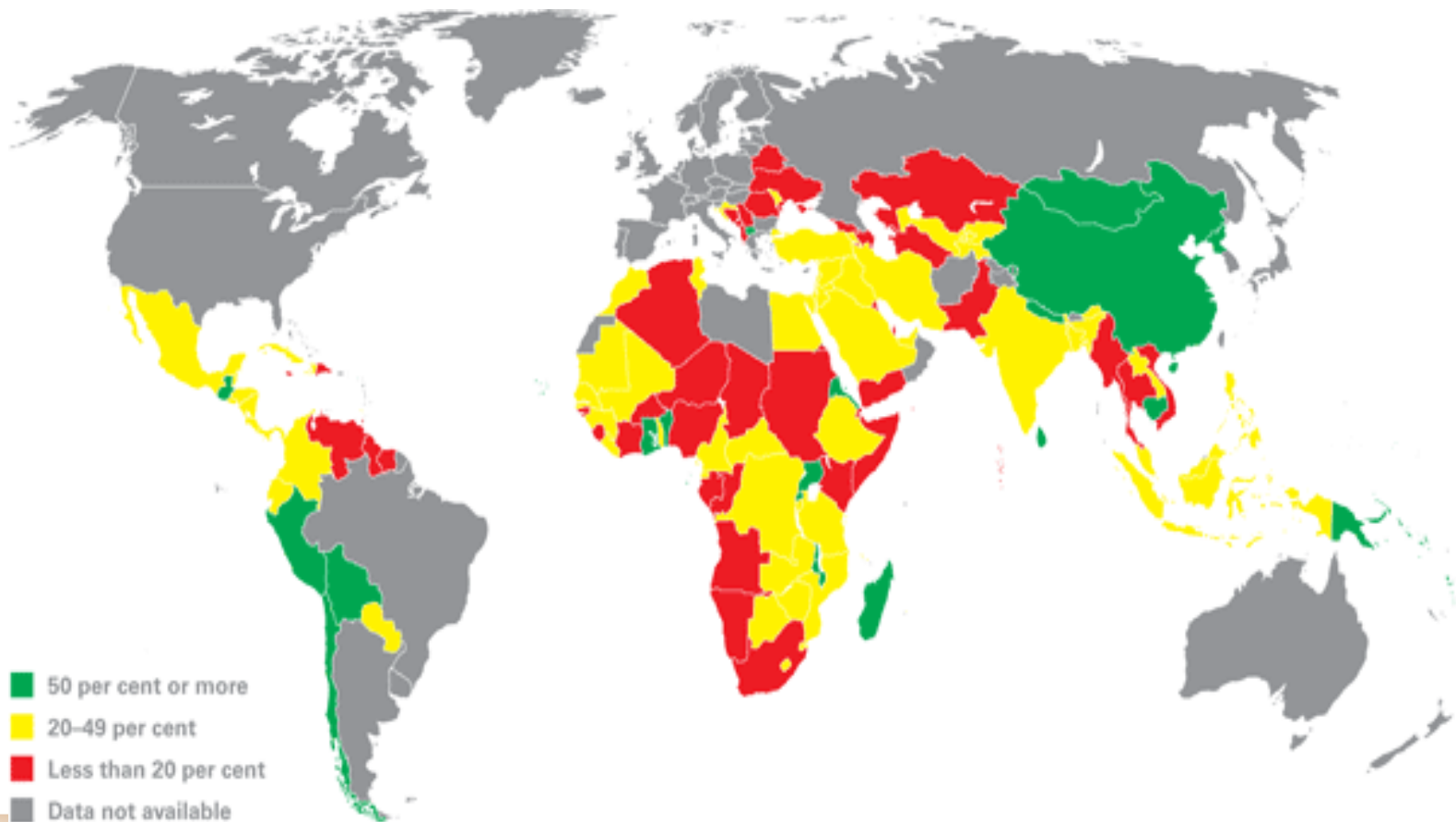
- ประเทศที่พัฒนาแล้วยกเว้นประเทศสวีเดนเคยเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวน้อยมาก
- ประเทศสวีเดนมีอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยุคสูงมาก จากร้อยละ 50 เป็นร้อยละ 73 ใน พ.ศ. 2548
- โครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่ลูกในประเทศออสเตรเลีย คานาดา จีน และอเมริกาช่วยเพิ่มอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยุคอย่างรวดเร็ว
- บางประเทศในทวีปอเมริกาเคยมีอัตราเคยเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สูงมาก เช่น ประเทศชิลี (ร้อยละ 97 พ.ศ. 2536)

เปรียบเทียบกับทั่วโลก

อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือน

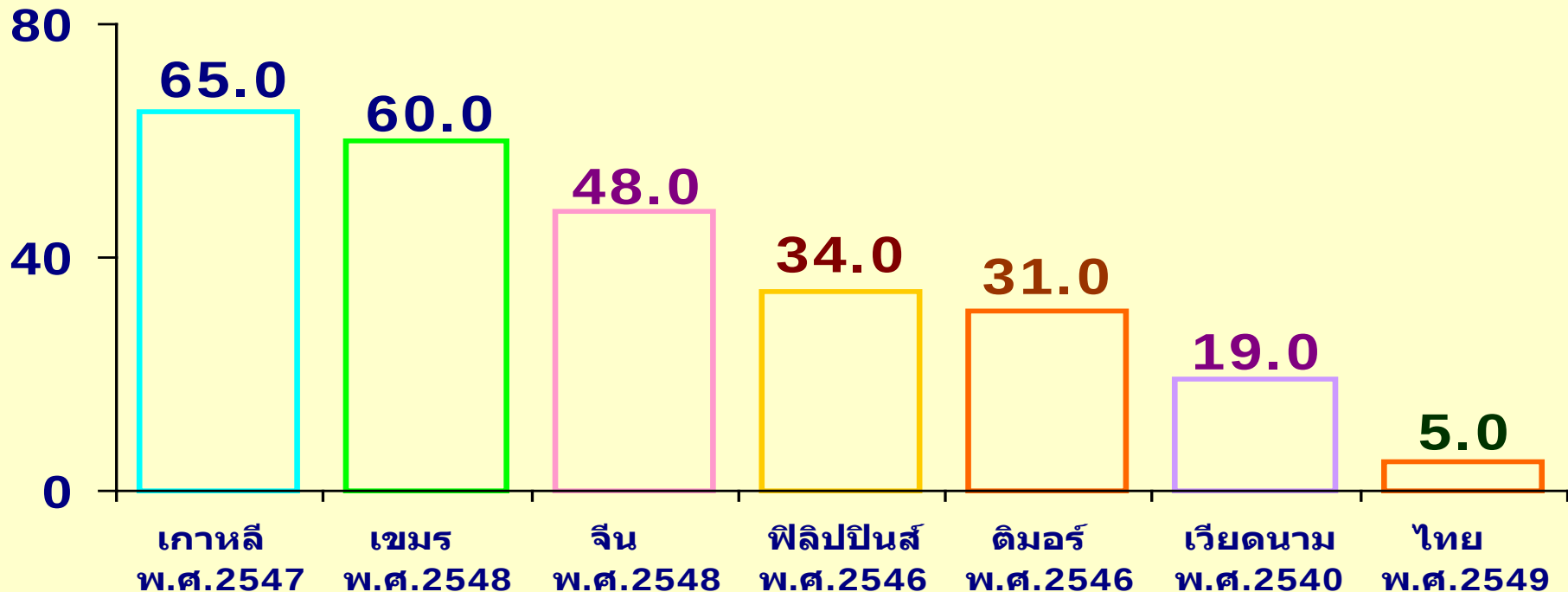
ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มที่มีอัตราน้อยกว่าร้อยละ 20 (สีแดง)

อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อย่างเดียว 6 เดือน ระหว่างประเทศ

ร้อยละ

แหล่งที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

กระทรวงสาธารณสุข

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในประเทศไทย

- โครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่ลูกอย่างเข้มแข็ง พ.ศ. 2530-2533 ได้ แต่มีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ภายใน 24 ชั่วโมงแรกเพียงร้อยละ 44
- อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 4 เดือนเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 1.3 ร้อยละ 16.3 และร้อยละ 20.7 ใน พ.ศ. 2536 พ.ศ. 2544 พ.ศ. 2548 ตามลำดับ
- อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน
 - ร้อยละ 14.5 (ระดับโรงพยาบาล พ.ศ. 2548)
 - ร้อยละ 5.2 (สำรวจระดับครัวเรือน รายงานของยูนิเซฟ พ.ศ. 2549)

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในประเทศไทย

- รายงานอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือน ร้อยละ 29.6 ในระดับโรงพยาบาล พ.ศ. 2553 อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว อายุ 0 – 6 เดือนร้อยละ 43.6 (การสำรวจระดับปฐมภูมิ พ.ศ. 2553)
- อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในร้อยละ 70.5 และเหลือร้อยละ 23.6 เด็กอายุ 6 เดือน
- รายงานอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือน ร้อยละ 50.4 ในระดับโรงพยาบาลสายใยรัก พ.ศ. 2554

การดำเนินการ รพ.สายสัมพันธ์แม่ลูก

- กิจกรรมที่ช่วยเพิ่มอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
 - การให้สุขศึกษาระยะฝากครรภ์ร่วมกับระยะหลังคลอด
 - การสนับสนุนของคนรอบข้าง
 - การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล
 - การติดตามเยี่ยมที่บ้านหลังจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล
 - การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในหอภิบาลทารกแรกเกิดระยะวิกฤติ
- ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ทารกไม่ได้นมแม่อย่างเดียว
 - การให้อาหารทางสาย
 - การให้คำปรึกษาขณะฝากครรภ์น้อยกว่า 6 ครั้ง
 - ทศนคติเชิงลบเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ช่วยกันเลี้ยงลูกด้วยนมแม่นะจ๊ะ

Thank you

มูลนิธิศูนย์นมแม่แห่งประเทศไทย อาคารสถาบันฯ ชั้น 11
โทร. 02-354-8404 แฟกซ์ 02-354-8409

www.thaibreastfeeding.org